УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ІРПІНСЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ЧАСОПИС

Науковий журнал

Випуск 2 (6)

Ірпінь ● УДФСУ ● 2021

ISSN 2617-4154
УДК 34:33(477)(08)

Засновник та видавець: Університет державної фіскальної служби України

Заснований 2018 року.
Продовжуване видання (виходить у міру накопичення матеріалу)

Мови видання: українська, російська, англійська

Свідоцтво про Державну реєстрацію друкованого засобами масової інформації:
Серія КВ № 23215-13055ПР від 22.03.2018

Рекомендовано до друку та поширення через мережу «Інтернет» рішенням Вченої ради Університету державної фіскальної служби України (протокол № 5 від 27.05.2021)

Редакційна колегія: д.ю.н., професор *В. В. Топчій* (голов. ред.); д.ю.н., с.н.с. *Н. Б. Новицька* (заст. голов. ред.); к.ю.н., доцент *Н. А. Лугіна* (відп. секретар); д.ю.н., доцент, *Ю. І. Аністратенко*; д.ю.н., професор *В. Т. Білоус*; д.ю.н., професор *С. В. Бобровник*; д.ю.н., професор *О. Г. Боднарчук*; д.ю.н., професор *Л. М. Касьяненко*; д.ю.н., професор *О. Є. Костюченко*; д.ю.н., професор *Н. А. Литвин*; д.ю.н., професор *Т. О. Мацелик*; д.ю.н., професор *Н. В. Никитченко*; д.ю.н., професор *А. М. Новицький*; к.ю.н., доцент *Л. В. Омельчук*; д.ю.н., професор *О. П. Рябченко*; д.ю.н., доцент *Ю. Ю. Рябченко*; д.ю.н., професор *П. В. Цимбал*; д.ю.н., професор *І. В. Чеховська*; д.ю.н., професор *А. Є. Шевченко*; д.ю.н., професор *Асар Іса огли Садигов* (Азербайджан).

Ірпінський юридичний часопис : науковий журнал / редкол. : В. В. Топчій (голов. ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2021. – Випуск 2 (6). – 216 с. – (Серія : право).

У виданні вміщені наукові статті, присвячені актуальним проблемам юридичної науки та практики.

Науковий журнал започатковано з метою опублікування результатів наукових досліджень проблем правової науки, теоретико-прикладних проблем правового забезпечення фіскальної політики держави, удосконалення законодавства та правозастосування.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться проблемами теорії права та правозастосування.

Науковий журнал індексується в Google Scholar.

Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

Розміщений на відкритій інформаційній платформі OJS Університету державної фіскальної служби України.

DOI (digital object identifier) – цифровий індикатор об'єкта привласнюється науковим статтям видання.

Редакція журналу веде систематичну роботу із включення наукового видання до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз даних з метою входження у світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів. Наразі редколегія провадить роботу щодо входження збірника у Scopus та Web of Science.

Адреса редакційної колегії:
України, 08201, Ірпінь, Київська обл., вул. Університетська, 31
e-mail: irpin-yur-chas@ukr.net

Використання опублікованих у збірнику матеріалів дозволяється за умови обов'язкового посилання на джерело інформації.

У разі посилання на матеріали збірника наукових праць «Ірпінський юридичний часопис» потрібно використовувати транслітеровану назву «Irpinskyi yurydychnyi chasopys», або «Irpin legal chronicIles».

© Університет державної фіскальної служби України, 2021

UNIVERSITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

IRPIN LEGAL CHRONICLLES

The Scientific Journal

Issue 2 (6)

Irpin ● USFSU ● 2021

ISSN 2617-4154
UDC 34:33(477)(08)

Founder and publisher: University of the State Fiscal Service of Ukraine (hereinafter – University)
The scientific journal «Irpin legal chronicles» was founded in 2018.

Continued edition (released with the accumulation of material)
Languages of edition: Ukrainian, Russian, English.

The certificate of state registration of the printed mass media:
KV.№ 23215-13055PR, 22.03.2018

Recommended for printing and Internet distribution by the decision of the University Academic Council (protocol № 5, 27.05.2021)

Editorial Board: Dr., Professor *V. V. Topchiy* (Editor-in-chief); senior researcher *N. B. Novytska* (deputy Ed.); Ph.D. in Law, Docent, *N. A. Lugina* (co-ed.); Dr., Associate Professor, *Yu. I. Anistratenko*; Dr., Professor *V. T. Bilous*; Dr., Professor *S. V. Bobrovnik*; Dr., Professor *O. G. Bodnarchuk*; Dr., Professor *L. M. Kas'yanenko*; Dr., Professor *O. E. Kostyuchenko*; Dr., Professor *N. A. Lytvyn*; Dr., Professor *T. O. Matselyk*; Dr., Professor *N. V. Nikitchenko*; Dr., Professor *A. M. Novytsky*; Ph.D. in Law, Docent *L. V. Omelchuk*; Dr., Professor *O. P. Ryabchenko*; Dr., Associate Professor *Yu. Yu. Ryabchenko*; Dr., Professor *P. V. Tsymbal*; Dr., Professor *I. V. Chekhovska*; Dr., Professor *A. Eu. Shevchenko*; Dr., Professor *Asar Isa ogly Sadygov* (Azerbaijan).

Irpin legal chronicles : The Scientific Journal / Editorial Board : V. V. Topchiy (Editor-in-chief) and others. – Irpin : University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2021. – Issue 2 (6). – 216 p. – (Series : Law).

The edition contains scientific articles devoted to the actual problems of legal science and practice.

The scientific journal was founded with the purpose of publishing the results of researches on problems of legal science, theoretical and applied problems of legal provision of the state fiscal policy, improvement of legislation and law enforcement.

The journal is intended for researchers, lecturers, postgraduates, students and anyone who is interested in law theory and law enforcement.

The Scientific Journal is indexed by Google Scholar,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine.

The scientific journal is located on the open information platform OJS of the University of the State Fiscal Service of Ukraine.

DOI digital object identifier is assigned to the scientific articles of the edition.

The editorial board carries out systematic work on integration of the scientific edition to the international electronic libraries, catalogs and scientometric databases with the purpose of entering the world scientific information space, increasing the rating of the journal and the citation indices of its authors. The editorial board is currently working on the inclusion of the scientific journal in Scopus and Web of Science.

Address of the editorial board:
31, Universytetska str., Irpin, Kyiv region, Ukraine, 08201
e-mail: irpin-yur-chas@ukr.net

The use of the materials published in the journal is allowed in case of obligatory referring to an information source.

Referring to the materials of the scientific journal «Irpin legal chronicles» one must use the transliterated title «Irpinskyi yurydychnyi chasopys» or «Irpin legal chronicles».

© University of SFS of Ukraine, 2021

ЗМІСТ

Вітальне слово.....9

Теорія та історія держави і права; конституційне право

Добрянська О. Д., Вавринчук М. П., Пунда О. О.
Конституційна скарга як правовий інструмент захисту конституційних прав.....12

Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

Волянська О. І.
Досвід законодавчого регулювання визначення походження дитини за законодавством Франції.....21

Омельчук О. М.
Ідеологія правомірної поведінки у сімейному законодавстві України.....29

Павліченко І. М.
Розвиток індивідуального регулювання трудових відносин в Україні.....38

Сердечна І. Л.
Здійснення суб'єктивних сімейних прав: поняття, принципи, межі.....47

Господарське право; господарсько-процесуальне право

Бессарабова В. М.
Правове регулювання фінансово-господарської діяльності підприємств з державною часткою власності в Україні.....56

Харченко Н. В.
Угода про асоціацію між Україною та ЄС як основа гармонізації конкурентного законодавства України.....63

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Говоруха В. І.
Окремі питання державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання (національна група – спеціальні технічні засоби).....70

Ємець О. М., Злагода О. В., Шаповаленко Є. В.
Деякі аспекти ефективності розшуку осіб, зниклих безвісти.....78

Калус Єреміаш
Оподаткування економічної діяльності в Польщі.....86

Кравзюк А. В.
Податок на виведений капітал як альтернатива податку на прибуток.....96

Нізовцев Ю. Ю., Омельян О. С.
Щодо нормативно-правового забезпечення кібербезпеки України.....107

Новицька Н. Б, Бойко-Слобожан О. О.
Загально-теоретичні та прикладні аспекти правового забезпечення фінансової безпеки держави у банківській сфері....116
Стародуб Д. М., Коваленко А. А.
Правові аспекти податкового контролю у контексті податкової амністії в Україні....125
Цимбалюк А. В.
Роль і місце податків у фінансовій безпеці держави....134

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Драган О. В.
Щодо дискреційних повноважень прокурора: питання теорії та практики....146
Свінцицький А. В., Падалка А. М., Леонов Б. Д.
Правове забезпечення протидії економічному тероризму....153
Топчій В. В., Топчій О. В.
Кримінально-правова охорона суспільних відносин у медичній сфері....163
Цяпа С. М.
Реалізація державної політики у сфері запобігання організованій злочинності: досвід ЄС....169

Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Драмарецький О. Г.
Кримінальна відповідальність за терористичні злочини: аналіз європейського досвіду....180
Кучинська І. В.
Правове забезпечення використання новітніх методів аналітичної хімії в практиці судової експертизи....187
Лисеюк А. М.
Проблемні аспекти кримінально-правової протидії злочинам у сфері зовнішньоекономічної діяльності....198
Шарко В. В.
Особливості експертного дослідження засобів «кетчер» щодо встановлення фактів злочинної діяльності....205

Рецензії

Власова Г. П.
Рецензія на монографію Ж. В. Удовенко «Процесуальні гарантії забезпечення права на невтручання в особисте і сімейне життя у кримінальному провадженні України»....213

CONTENTS

Welcome speech.....9

Theory and history of state and law; constitutional law

Dobryanska O. D., Vavrinchuk M. P., Punda O. O.
Constitutional complaint as a new tool for protection of constitutional rights.....12

Civil law and civil procedure; family law; international private law

Volianska O. I.
The experience of legal regulation of identification of child origin according to legislation of France.....21

Omelchuk O. M.
Ideology of legal behavior in the Family Law of Ukraine.....29

Pavlichenko I. M.
Development of individual regulation of labor relations in Ukraine.....38

Serdechna I.
Exercise of subjective family rights: concept, principles, limits.....47

Commercial law, commercial procedural law

Bessarabova V.
Legal regulation of financial and economic activities of state-owned enterprises in Ukraine.....56

Harchenko N. V.
Fssociation agreement between Ukraine and the eu as a basis for harmonization of Ukrainian competition law.....63

Administrative law and process; financial law; informational law

Hovorukha V.
Specific issues of state control of international transferences of dual-use goods (national group-special technical devices).....70

Yemets O., Zlahoda O., Shapovalenko Y.
Some aspects of the effectiveness of the search for missing persons.....78

Kalus J.
Taxation of economic activity in Poland.....86

Kravzyuk A. V.
Tax on distributed profits of companies as an alternative to corporate income tax.....96

Nizovtsev Y., Omelian O.
On regulatory and legal support of cybersecurity of Ukraine.....107

Novytska N. B. Boyko-Slobozhan O. O.
General-theoretical and applied aspects of legal security of the state financial security in the banking sphere.....116

Starodub D., Kovalenko A.
Legal aspects of tax control in the light of tax amnesty in Ukraine.....125
Tsymbaliuk A.
The Role and the Place of Taxes in the State Financial Security.....134

Criminal procedure and criminalistics; forensic examination; operational-search activity

Dragan E. V.
On the discretional powers of the prosecutor: issues of theory and practice.....146
Svintsitskyi A., Padalka A., Leonov B.
Legal Provision of Countering Economic Terrorism.....153
Topchii V. V., Topchii O. V.
Criminal legal protection of public relations in the medical sphere.....163
Ciapa S.
Realization. Of State Policy In The Field Of Organized
Crime Prevention: The Eu Experience.....169

Criminal law and criminology; Penal law

Dramaretskyi O.
Criminal Responsibility For Terrorist Crimes:
Analysis Of The European Experience.....180
Kuchynska I.
Use of the latest analytical chemistry methods in forensic practice.....187
Lyseiuk A.
Problem aspects of criminal and legal countering of crimes
in the field of foreign economic activities.....198
Sharko V.
Features of expert research factors of establishment
of facts of criminal activity.....205

Reviews

Vlasova A.
Review of the monograph by Zh. V. Udovenko «Procedural guarantees
of ensuring the right not to interfere in private and family life in the criminal
proceedings of Ukraine».....213

УДК 347.73:336.22]:049.5
DOI 10.33244/2617-4154.2(6).2021.134-145

А. В. Цимбалюк,
к.е.н., професор кафедри фінансового права Університету ДФС України
e-mail: tsymbaliukan15@gmail.com
ORCID ID 0000-0002-6061-6275

РОЛЬ І МІСЦЕ ПОДАТКІВ У ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

Одну з фундаментальних складових системи економічної безпеки держави становить податкова, оскільки вона забезпечує фінансовими ресурсами практично всі складові економічної безпеки: фінансову, кадрову, соціальну, екологічну, правову тощо. Податкові платежі є головним джерелом фінансових ресурсів, що централізовані державою для задоволення суспільно необхідних і законодавчо встановлених потреб, тобто забезпечення життєдіяльності суспільства. Подібні тенденції характерні переважній більшості країн світу.

Фіскальна політика з позицій економічної безпеки держави повинна дати відповіді на актуальні питання щодо: ролі державного бюджету у перерозподілі національного доходу; оптимізації податкового навантаження на економічних суб'єктів; впливу оподаткування на економічну кон'юктуру та ін.

Тому існують усі підстави звернути особливу увагу на багаторівневу систему податкової безпеки на рівні держави, окремих регіонів, територіальних громад, суб'єктів господарської діяльності, а також окремої особи. Це означає, що з податковою системою пов'язані інтереси не тільки суспільства і держави, але й усіх громадян, груп населення, СПД, окремих організацій і установ.

Надання державою членам суспільства суспільних благ і послуг, пов'язаних зі створенням нових робочих місць, підтримкою загальної зайнятості, соціальним забезпеченням і соціальним захистом, освітою і охороною здоров'я, охороною природного середовища і безпекою, а також їх кількість і якість практично повністю залежать від масштабів податкового потенціалу країни, ефективності і справедливості податкової системи. Як відомо, податковий потенціал визначається загальним економічним потенціалом, проте не можна скидати з рахунків вплив податків на стан економіки. Податки і податкова політика повинні сприяти забезпеченню розвитку економіки, фінансової системи і фінансових відносин у країні і регіонах для того, щоб були сформовані необхідні фінансові умови та ресурси для соціально-економічного розвитку держави, успішного протистояння внутрішнім і зовнішнім загрозам. Отже, податки і податкова система об'єктивно включені в систему фінансової безпеки. У податковій політиці акцент важливо перенести на збільшення податкових надходжень, причому не за рахунок зростання податкового навантаження (тиску), а за рахунок здійснення заходів з легалізації приватно-підприємницької активності суб'єктів господарювання.

© Цимбалюк А. В., 2021

У статті розкрито принципи, на яких повинна ґрунтуватися раціональна податкова політика, що забезпечить фінансову безпеку держави, до яких важливо віднести такі:

– рівні податки на рівновеликий об'єкт оподаткування (прибуток, дохід, майно, рента тощо);

– уніфікація порядку стягнення податків незалежно від форми власності, виду діяльності та джерела доходів;

– раціональне та ефективне співвідношення загальноприйнятого і пільгового оподаткування;

– соціальна справедливість у процесі розподілу податкового тягаря між різними категоріями і групами платників;

– встановлення податків і зборів з урахування економічної доцільності та ін.

Ключові слова: *економічна безпека, податкова складова фінансової безпеки, забезпечення і захист фінансової безпеки, податкова система, податкова політика.*

Мета статті. Розглянуто важливе і чутливе на сьогодні питання ефективності оподаткування в контексті забезпечення економічної безпеки України. Розкрито основні напрями, через які податки і податкова система об'єктивно включені в систему економічної безпеки. З позиції системного підходу визначені основні шляхи зміцнення податкової безпеки, адже порушення податкової безпеки може стати реальною загрозою ефективному державному устрою.

Постановка проблеми. Економічну безпеку в найбільш загальному вигляді можна визначити як режим функціонування держави в особі законодавчої, виконавчої і судової влад, при якому забезпечуються невразливість і незалежність економічних інтересів держави щодо можливих зовнішніх і внутрішніх загроз і впливів. Одну з фундаментальних складових економічної безпеки становить податкова, оскільки вона забезпечує фінансовими ресурсами практично всі складові економічної безпеки. Податки є основним джерелом фінансових ресурсів, що централізовані державою для задоволення суспільно-необхідних і законодавчо встановлених потреб, тобто забезпечення життєдіяльності суспільства.

Актуальність цієї теми є беззаперечною, оскільки фундаментальну складову системи економічної безпеки держави становить податкова система, а податки були і залишаються основою існування нашої держави, адже податкові платежі формують більше 70 % доходів Зведеного бюджету України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні теоретичні напрями досліджували такі відомі українські вчені, як: І. В. Арістова, О. М. Бандурка, В. Т. Білоус, К. І. Білякова, Л. М. Касьяненко, О. Л. Лісовська, В. І. Мунтіян, С. В. Онишко, Т. О. Проценко, В. Т. Шлемко та інші.

Виклад основного матеріалу. Безпека, згідно з тлумачним словником, – це поняття, що відображає стан захищеності від несприятливих, небажаних і шкідливих для нормального функціонування тієї чи іншої системи, її прогресивного розвитку загроз та їх можливих наслідків. Відштовхуючись від такого розуміння, економічна в широкому розумінні і фінансова, зокрема, безпека може бути визначена як режим функціонування держави в особі законодавчої, виконавчої і судової влад, при якому забезпечуються невразливість і незалежність економічних інтересів держави щодо можливих зовнішніх і внутрішніх загроз і впливів [10].

Тобто фінансова безпека являє собою сукупність умов і факторів, що забезпечують позитивну динаміку національної економіки, її здатність задовольняти суспільні та індивідуальні потреби, зводити до мінімуму загрози зовнішнього і внутрішнього характеру.

Стаття 17 Конституції України проголошує забезпечення економічної безпеки поряд із захистом суверенітету і територіальної цілісності найважливішою функцією держави, справою всього українського народу [7].

Згідно з теорією американського вченого Абдурахмана Маслова потреба людей у безпеці посідає друге місце після простих фізіологічних потреб. Задоволення потреб в економічній (фінансовій) сфері є найбільш важливою умовою функціонування будь-якого цивілізованого суспільства. Водночас, на думку академіка О. Бандурки, саме у фінансовій сфері містяться головні загрози для національної безпеки України.

Одну з фундаментальних складових системи економічної безпеки становить податкова, оскільки вона забезпечує фінансовими ресурсами практично всі складові економічної безпеки: фінансову, кадрову, соціальну, екологічну, правову тощо. Податкові платежі є головним джерелом фінансових ресурсів, що централізовані державою для задоволення суспільно необхідних і законодавчо встановлених потреб, тобто забезпечення життєдіяльності суспільства. Подібні тенденції характерні переважній більшості країн світу.

Податкова політика нашої держави є визначальним чинником на надходження податкових платежів до бюджетів усіх рівнів та на ефективність податкової системи. Податкові надходження в структурі доходів Зведеного бюджету України протягом останніх років займають приблизно однакову частину, а саме 75–80 % від усіх надходжень. Проте можна помітити зміни у структурі самих податкових надходжень, зокрема змінилося співвідношення між прямими та непрямими податками на користь останніх, крім того, збільшилася частка надходжень податку з доходів фізичних осіб. Це можна пояснити реформуванням системи оподаткування доходів фізичних осіб у напрямі збільшення податкового навантаження, ставку 15 % замінено ставкою 18 % та 1,5 % військового збору.

Як свідчить досвід розвинених країн, що страждають від фінансової кризи, серед альтернативних напрямів мінімізації її негативних наслідків розглядають зниження податкового навантаження (тиску) з метою стимулювання внутрішнього попиту й інвестицій або збільшення державного фінансування заходів із підтримки національної економіки [2, с. 78–82].

Можна погодитися з думкою науковців, що в Україні в умовах, коли її соціальні зобов'язання істотно перевищують фінансові можливості, а це пряма загроза фінансовій безпеці, зменшення ставок податкових платежів, оскільки і зменшення бази оподаткування є неприйнятними. У зв'язку з цим для мінімізації впливу фінансової кризи на дохідну частину бюджетів першочергову увагу необхідно приділити таким питанням:

– зменшенню ризиків ухилення від оподаткування;

– удосконаленню механізмів зниження податкового навантаження на фінансові ресурси суб'єктів господарської діяльності;

– формуванню надійної інформаційної бази прогнозування податкових надходжень на основі створення сучасної системи моніторингу показників фінансової стійкості і платоспроможності СПД.

Зрозуміло, що фіскальна функція податків спрямована на формування дохідної частини бюджетів і забезпечує зростання сукупного попиту через доходи кінцевого споживання і державні закупки товарів і послуг.

Обгрунтування переваг фіскальної політики з позиції економічної безпеки України потребує відповіді на питання щодо:

– ролі держбюджету у перерозподілі національного доходу;

– оптимізації податкового навантаження на економічних суб'єктів;

– впливу оподаткування на економічну кон'юнктуру;

– збалансованості бюджету.

Реалізація насамперед фіскальної функції дозволяє отримати короткостроковий позитивний ефект, водночас як орієнтація на довгострокові цілі економічного зростання базується на перевагах саме регулюючої функції оподаткування.

З альтернативної позиції монетарних переваг заходи фіскальної політики оцінюються не лише як безальтернативні, але і шкідливі для економіки, оскільки зростання дефіциту супроводжується неефективністю державних витрат і не сприяє стабілізації економіки. Переваги надаються грошово-кредитній політиці: регулювання грошової маси, облікової ставки, норм обов'язкового резервування, ринку державних цінних паперів.

Не менше важливим аспектом, що впливає на фінансову безпеку держави є ухилення від оподаткування, зумовлені як суб'єктивними, так і об'єктивними причинами. Оскільки через податки зменшується частина доходу (прибутку), що залишається у розпорядженні суб'єкта господарювання, то зрозумілим є його прагнення зменшити вилучення доходу шляхом мінімізації або несплати податкових платежів. Таке прагнення може виникнути за умови існування наявних лазівок ухилення у податковому законодавстві і навіть через великий податковий тягар. Згідно зі світовим податковим досвідом оптимальний рівень сукупних податків, підтверджений розрахунками А. Лафера, становить 30–35 %, а за розрахунками деяких українських фахівців – сучасні податкові платежі в Україні досягають 74 %.

Тому, як не прикро, саме недосконала нормативна база у сфері оподаткування є основною причиною ухилення від нього. Уникнення належного державного контролю за результатами фінансово-господарської діяльності підприємницьких структур, що переростає в тіньову економіку або нелегальний бізнес, також є ухилення від сплати податків. Як справедливо зауважує О. К. Користін, існує два напрями ухилення від сплати податків: перший – пов'язаний із кримінальною діяльністю або використанням незаконних методів, другий – полягає у легальному ухиленні через маневрування недосконалим податковим законодавством.

У податковій практиці України способи ухилення від оподаткування поділяються на дві основні групи:

по-перше, здійснюється неправомірний бухгалтерський (податковий) облік під час врахування всіх існуючих коштів та їх оборотів, тобто всі операції проведені за обліком;

по-друге, це специфічні способи щодо приховування і заниження об'єктів оподаткування, до яких належить:

– знищення і фальсифікація звітних облікових документів;

– нелегальні валютні та зовнішньоекономічні операції;

– перерахування виручки на рахунки фіктивних фірм, які не сплачують податки, або не повернення виручки на рахунок підприємства шляхом відпуску товарів без попередньої оплати.

З деяких цих та інших так званих «псевдоопераціях», які важко піддаються контролю, тому що приховані фінансово-господарські операції щільно маскуються під легальні і для

їх виявлення необхідне використання спеціальних методів і кваліфікованих фахівців, що в кінцевому підсумку призводить до невиконання дохідної частини бюджетів, а звідси і до фінансової безпеки держави.

Окремим способом несплати податкових платежів або ж їх мінімізації є використання податкових пільг без належних підстав, тобто незаконно. Такі порушення зумовлюють саме недосконаліть законодавчо-нормативної бази оподаткування та організації податкового контролю, а саме: наявність лазівок та неоднозначність трактування положень нормативних актів і недостатній, недієвий контроль та корупція з боку податкових контролюючих органів.

Завершальним етапом тіньової економічної діяльності є відмивання так званих «брудних» грошей, одним із основних способів якого є нелегальний експорт капіталу. Найчастіше він відбувається через створення в країнах із низьким рівнем оподаткування доходів, підприємств, які й мають за місцем реєстрації пільговий режим оподаткування тільки для роботи з іноземними резедентами та в іноземній валюті. Особливе значення для нелегального експорту мають такі способи, як нееквівалентний бартер, контрабанда та ненадходження у строк експортної виручки. Найчастіше обирається такий шлях: вітчизняний продавець (покупець) – офшорна компанія – іноземний покупець (продавець), причому реалізація товару відбувається через таку компанію з різницею між цінами продажу та купівлі, яка залишається на її рахунку.

Нелегальні вивезення капіталу за допомогою офшорних компаній є тільки одним із видів ухилення від оподаткування, але суттєвим для фінансової безпеки держави. Цей перелік можна продовжити такими основними схемами з використанням банківської системи: фальсифікація документів під час експорту та імпорту; неконтрольоване виробництво та реалізація підакцизних товарів, зокрема лікеро-горілчаних, так званий «піратський» бізнес на ринку аудіо-відеопродукції, комп'ютерної техніки тощо.

За даними деяких фахівців, найбільші суми донарахувань на одне податкове розслідування припадають саме на галузі, які використовуються у вищеназваних схемах, це сотні, а подекуди мільйони тис. грн.

Тіньовий капітал обслуговує, як правило, не матеріальне виробництво, а сферу обігу – торговельну, посередницьку і кредитно-банківську діяльність, тобто ту, де є можливість швидко отримувати та відмивати так звані «брудні гроші». Парадоксально, але розширення мережі зв'язків українських банків із зарубіжними банківськими установами і введення їх до системи електронних міжбанківських міжнародних рахунків, а також лібералізація валютного ринку України були використані насамперед не для поліпшення фінансового стану країни, а для створення і використання механізмів проведення українськими резедентами валютних коштів на рахунки, що не контролюються державою, у банках-нерезидентах під прикриттям зовнішньоекономічної діяльності, а також формування мережі підставних рахунків комерційних структур, що здійснюють незаконну конвертацію безготівкових коштів юридичних осіб різних форм власності у готівкову валюту. Невикористаним джерелом наповнення державного бюджету є також акумульовані на кориспондентських рахунках банків-нерезидентів значні суми коштів, близько 35 % яких, за даними ДПС України, становлять приховані від сплати податкові платежі.

І як підтвердження вищенаведеному, Голова Державної податкової служби України Олексій Любченко в інтерв'ю «Інтерфакс-Україна» повідомив, що 19.10.2020 відбулася конференція щодо виконання плану BEPS. Були запрошені колеги з відповідних органів

Німеччини, Нідерландів, Великої Британії, Кіпру, Швейцарії, Австрії, Сполучених Штатів, тобто з країн, куди найбільше наші «шановні» люди вивели грошей. За три останні роки вони вивели 22,4 млрд доларів США. Також майже $90 млрд на рік контрольованих операцій.

За словами О. Любченка, українські олігархи вивели $5 млрд на Кіпр, $4 млрд – до Нідерандів, $3 млрд – до Великої Британії, $2 млрд – до Німеччини.

За даними ДПС України, $10 млрд із цих $22,4 млрд становлять дивіденди. Загалом із виведених $22,4 млрд сплачено $0,63 млрд податків за середньою ставкою 2,8 %.

Зрозуміло, що питання, де шукати джерела надходжень до бюджетів, а звідси і забезпечення фінансової безпеки нашої держави, є риторичним.

Отже, податки і податкова система об'єктивно включені в систему фінансової безпеки, і це реалізується з декількох позицій. По-перше, як ресурсний фактор, що перебуває у власності держави. По-друге, як інструмент впливу на економічні і соціальні процеси. По-третє, як фактор зворотної залежності функціонування держави від платників податків, адже порушення податкової безпеки зможе стати реальною загрозою ефективному державному устрою. При цьому, коли підійти до податкової безпеки як складного явища, то вирішального значення набуває системність, що дає можливість виявити органічну єдність усіх вищеперерахованих аспектів.

Природно, що кожен із визначених чинників здатен мати як позитивний, так і негативний (фактор ризику) вияв впливу податків на рівень фінансової безпеки. Крім того, значення податків як фактора економічної безпеки залежить від багатьох зовнішніх умов:

– особливостей конкретного етапу економічного розвитку;

– характеру економічної і, зокрема, фінансової політики, що реалізується;

– реального співвідношення фіскальної і регулюючої функції податків, що відображається в податковій політиці тощо.

Розглянемо детальніше напрями, за якими податки і податкова політика включені в систему фінансової безпеки. Спочатку йшлося про характеристику податкової безпеки як ресурсного фактора. Більшість науковців і практиків звертають увагу на розширення податкової бази для застосування принципу рівності в оподаткуванні.

Розширення податкової бази можливе на шляху визначення податкового потенціалу (ПП) будь-якої адміністративно-територіальної одиниці, наприклад регіону, району чи територіальної громади.

Податковий ресурсний потенціал у широкому розумінні – це сукупність фінансових ресурсів, які можуть бути ефективно мобілізовані в системі «населення – господарство – територія».

Податковий потенціал у вузькому розумінні – це фінансові ресурси, що підлягають мобілізації в бюджети через податкові платежі відповідно до чинного законодавства.

Варто зауважити, що документи нормативної бази Державної податкової служби України передбачають тільки оцінку платника щодо виконання ним зобов'язань зі сплати нарахованих податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджетів. На нашу думку, необхідно здійснити оцінку податкового потенціалу окремих галузей промисловості і сільського господарства у розумінні максимальної суми надходжень платежів до бюджетів з огляду на їх наявний стан сьогодні. При цьому до показників, які характеризують потенціал будь-якого підприємства з такої точки зору, були віднесені:

– викривлення об'єкта оподаткування;

– пошук найбільш оптимальних ринків збуту виробленої продукції та закупівлі сировини для виробничого процесу;

– вивчення рівня завантаження обладнання та ефективність його використання.

На підставі аналізу цих показників був оцінений можливий обсяг додаткових надходжень до бюджетів, який складає від десятків до сотень мільйонів гривень.

Розробка методологічних підходів до визначення податкового потенціалу являє собою досить важливе, вкрай актуальне та своєчасне завдання, яке повинні вирішувати як науковці, так і практики-податківці. Уявляється, що всі складові податкового потенціалу повинні бути об'єднані у відокремлені розділи, а саме у вигляді так званого податкового паспорта. У цьому паспорті повинні знайти своє відображення такі показники:

– загальна характеристика регіону (географічні, макроекономічні, демографічні та інші показники), зокрема валовий продукт, що виробляється в регіоні;

– основні податкові показники, які використовуються для визначення податкової бази;

– структура надходжень податків та зборів у розрізі галузей економіки;

– структура заборгованості за податками та зборами;

– основні показники податкового навантаження (тягара);

– оцінка фінансових ресурсів тіньового сектору економіки;

– висновки щодо загального рівня фінансових ресурсів, тобто податкового потенціалу.

На нашу думку, особлива увага повинна приділятися великим платникам податків, які є бюджетоформуючим для цього регіону, а звідси і їх вплив на фінансову безпеку регіону і країни в цілому.

Щодо впливу на економічні і соціальні процеси, то в довгому ланцюгу причинно-наслідкових зв'язків податки здійснюють суттєвий вплив на соціально-економічний стан суспільства.

Провідна роль податків і податкової системи в рамках соціально-орієнтованої ринкової економіки визначається тим, що податкове законодавство регулює умови оподаткування прибутків господарюючих суб'єктів і потоки їх перерозподілу на макроекономічному рівні, виступаючи тим самим інструментарієм формування бюджетів.

На основі динамічної податкової системи, ув'язуючи дві взаємопов'язані цільові функції соціального захисту, зробити розподіл життєво важливих благ більш рівномірним і паралельно підвищити ефективність соціальних витрат у ракурсі довгострокової перспективи.

Система оподаткування повинна бути не тільки і не скільки фіскальною, але і соціально-орієнтованою. Водночас орієнтація в економічній політиці на захист вітчизняного виробника актуалізує постановку питання про форми соціального захисту вітчизняного підприємця, зокрема від банкрутства та ролі в цьому процесі податкової системи, яка виступає провідним важелем державного регулювання соціально-економічного розвитку.

Як не парадоксально, але на фінансову і, зокрема, податкову безпеку держави впливає такий чинник, як податкові пільги.

Вони виступають у двох основних формах: в установленні окремих податкових пільг для суб'єктів – звільнення від оподаткування окремих осіб або категорій оподаткування; об'єктів оподаткування, а саме зниження або відміни податкових ставок, вилучення із бази обкладання окремих елементів або податкових платежів, звуження (зменшення) в окремих випадках бази оподаткування.

Існує взаємозв'язок між залежністю наданих податкових пільг та податковим навантаженням на платників податків, які не користуються податковими пільгами. Так, надаючи пільгу якомусь окремому платнику податків, державі необхідно забезпечити надходження втраченої бюджетом суми за рахунок іншого платника. У цьому випадку під час пільгового оподаткування окремих платників існують корені зростання ставок податків, розширення податкової бази, запровадження нових податкових платежів.

Незадовільний стан щодо запровадження пільгового оподаткування викликало безсистемне надання пільг окремим галузям економіки та платникам податків. На сьогодні також мають місце непоодинокі випадки, коли пільги з оподаткування надаються не лише податковим законодавством, як це передбачено чинним законодавством, а й іншими законодавчими актами.

Саме з таких причин сьогодні, як ніколи, є нагальна потреба перегляду існуючих податкових пільг з метою їх максимального скорочення та запровадження системного механізму їх надання, який би дозволив запроваджувати податкові пільги виключно цільового використання з метою соціальної підтримки незахищених верств населення, а також підтримки пріоритетних галузей економіки держави, інвестиційної та інноваційної діяльності.

Проведений Державною податковою службою України аналіз виконання дохідної частини бюджетів свідчить, що надання різних пільг та винятків в оподаткуванні різко обмежує джерела доходів, унаслідок чого держава втрачає значні суми, а це – сотні млн грн. Деякі пільги з непрямих податків (ПДВ, акцизний податок, митні платежі) надаються лише на першій стадії поставки товарів, до яких застосовується пільговий режим оподаткування, а в подальшому процесі реалізації цих товарів відновлюються у їх вартості.

Незважаючи на велику кількість пільг, зокрема спрямованих на підтримку окремих галузей економіки, суттєве покращення фінансового стану підприємств виробників, зменшення їх збитковості та збільшення обсягів виробництва продукції, а звідси і збільшення сплати податків не відбулося.

Існуюча система пільгового оподаткування не завжди дає належний економічний ефект, тому необхідний диференційований підхід до надання пільг у процесі оподаткування, а деякі пільги, особливо щодо утримання об'єктів соціальної сфери, доцільно замінити на бюджетне фінансування.

Варто звернути увагу на такі розповсюджені за кордоном форми пільгового оподаткування, як введення диференційованих (прогресивних) ставок податків залежно від величини податкової бази, встановлення неоподаткованого мінімуму прибутку (доходу), але не «міфічного», а реального. Введення подібних пільг підвищило б ефективність державної підтримки малого і середнього підприємництва та мінімілізувало б витрати бюджетів і зменшило б ризики фінансової безпеки держави.

Разом з тим найбільше занепокоєння викликає не чисельність і значні обсяги податкових пільг, а відсутність реального позитивного ефекту в економіці держави.

Оскільки надання податкових пільг за своєю сутністю є однією з форм фінансування за рахунок бюджету, тому необхідно чітко визначити цільове використання таких коштів, що сприяло б розвитку виробництва, надання послуг та соціальної сфери країни. При цьому держава повинна мати можливість контролювати ефективність цільового використання коштів, вивільнених у зв'язку з пільговим оподаткуванням, та притягати до відповідальності платників податків, які допустили нецільове використання таких коштів.

Отже, з метою стабілізації фінансових відносин в Україні необхідно в комплексі з іншими фінансовими інструментами зважено застосовувати систему надання пільг. Треба створити таку податкову політику, орієнтуючись на основні принципи побудови податкової системи в нових економічних умовах, щоб ефективно застосовувати такий дійовий важіль, як податки. Враховуючи, що стимулююча підфункція податків може проявляти себе як стимулятор або дестимулятор економічної системи, потрібно проводити наукові дослідження із застосуванням економіко-математичних методів з метою моделювання наслідків введення нових чи відміни діючих податкових пільг.

Достатньо велика роль інформаційних технологій у збереженні фінансової безпеки в системі оподаткування України.

Через значну кількість інформаційних потоків, великі обсяги, вимог до оперативності отримання інформації, її якість і достовірність виникла необхідність застосування для їх обробки інформаційних технологій. Сьогодні вже не викликає жодних сумнівів, що важливо забезпечити надійне функціонування всіх рівнів системи зі збору податків та інших податкових платежів у бюджети і позабюджетні цільові фонди, проведення комплексного оперативного аналізу стану оподаткування, забезпечення органів управління достовірною інформацією.

Ефективність функціонування автоматизованої інформаційної системи забезпечується новітніми інформаційними технологіями, що характеризуються сукупністю методів і програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюг для забезпечення виконання робіт по всьому циклу – від збору інформації до передачі результатів користувачеві на основі застосування сучасного програмного забезпечення, засобів комп'ютеризації і комунікацій.

Сучасні ІТ-розробки дозволили впровадити ризикоорієнтовані підходи до адміністрування податкових платежів, зокрема у сфері відшкодування ПДВ та проведення документальних податкових перевірок. Унаслідок упровадження електронних засобів обміну інформацією зменшилась кількість особистих контактів платників з органами ДПС України.

Також у рамках інформаційного співробітництва ДПС працює на національному рівні з Держфінмоніторингом України, а на міжнародному рівні у рамках міжурядових конвенцій працює з відповідними відомствами 62 країн світу, що дає змогу обміну податковою інформацією, зокрема з питань співробітництва в галузі боротьби з ухиленнями від оподаткування, з незаконними фінансовими операціями та іншими фінансовими злочинами, які впливають на фінансову безпеку нашої держави.

Безперервна циркуляція інформації між елементами системи ДПС України, між системою та навколишнім середовищем є неодмінним атрибутом управління і прийняття рішень. Завдяки інформаційним процесам система здатна здійснювати доцільну взаємодію з оточуючими умовами, координувати відносини власних елементів, спрямовувати їх рух на досягнення поставленої мети.

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене, зазначаємо, що одним із немаловажливих факторів, що гарантують податкову безпеку країни, є розробка і реалізація ефективної податкової політики як головної складової фінансової політики. Під час її розробки і впровадження держава повинна виходити з необхідності забезпечення фінансової та податкової безпеки. За останні роки в Україні здійснені певні кроки в напрямі створення ефективної податкової політики та податкової системи, що її реалізує. Практикою доведено, що помилки в недостатньому науковому обґрунтуванні та недооцінка наслідків негативних

процесів, таких як фінансова криза, наслідки Covid-19 та інші спрямували податкову політику на невдачі.

Особливої уваги потребує прогноз динаміки економічного потенціалу нашої країни, досягнення необхідної адекватності між реальними показниками економічної результативності та обсягами податкових надходжень.

На нашу думку і наші переконання, розробка і реалізація ефективної податкової політики становить запоруку податкової і фінансової безпеки.

Щодо основних принципів, на яких повинна ґрунтуватися раціональна податкова політика, то до них важливо віднести такі:

– рівні податки на рівновеликий об'єкт оподаткування (прибуток, дохід, майно, рента тощо);

– уніфікація порядку стягнення податкових платежів незалежно від форми власності, виду діяльності та джерела доходів;

– виключення, мінімізація подвійного оподаткування;

– раціональне та ефективне співвідношення загальноприйнятого і пільгового оподаткування;

– соціальна справедливість при розподілі податкового тягара між різними категоріями і групами платників податків;

– встановлення податків і зборів з урахуванням економічної доцільності;

– стабільність і довготривалість застосування основних елементів податкових платежів;

– проведення організаційно-методичної роботи із платниками податків для підвищення податкової культури в суспільстві.

На жаль, небезпідставними і сьогодні є висловлювання про те, що податкова безпека держави продовжує залишатися під загрозою внаслідок існування значних обсягів тіньової економіки, про що йшлося вище.

Пошук і локалізація існуючих каналів ухилення від оподаткування, посилення контролю податкових органів за правильністю дотримання податкового законодавства становлять важливі чинники зміцнення податкової безпеки. Водночас лише впровадження системи економічних, організаційних та правових заходів та їх послідовність здатні забезпечити ефективну протидію подальшій тінізації економіки.

Розробка і вдосконалення податкового законодавства сприятимуть виявленню та ліквідації податкових правопорушень, наявність яких неминуче покращить податкову безпеку держави.

Основні загрози податкової безпеки виникають через порушення умов оптимального функціонування податкової системи, скорочення податкового потенціалу та приховування платниками податків обсягів податкових платежів. Забезпечення податкової безпеки досягається шляхом усунення таких порушень, зокрема й силами спеціалізованих державних структур. У цьому контексті податкова служба формує й економічну безпеку держави. За таких умов дедалі більш очевидним стає важливість забезпечення послідовності та ефективності модернізації податкової служби як вирішальної складової загальної податкової стратегії. Принциповою є потреба адекватності модернізації податкової служби як тим основним завданням і повноваженням, що стоять перед нею в цілому і податковою політикою, так і загальним соціально-економічним цілям розвитку українського суспільства, для яких особливе місце належить питанням фінансової безпеки. І саме в такому руслі можна оцінити основні підходи, що мають визначати місце та напрями подальшої розбудови податкової складової економічної безпеки держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України. К.: ДП «СВЦ, 2018. 400 с.

2. Біляк Ю. В. Систематизація наукових поглядів на сутність фінансової безпеки. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 78–82.

3. Калантай А. М. Роль і місце фінансової безпеки в контексті національних інтересів. *Збірник наукових праць Національного Університету ДПС України*. 2012. № 1. С. 143–150.

4. Про рішення Ради Національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 2020 р. № 392 / URL: https://www.president.gov.us/documents/3922020-35037

5. Сергієнко Л. К. Фінансова безпека – складова економічної безпеки України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 13. С. 148–152.

6. Сухоруков А. І. Фінансова безпека держави: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2007. 192 с.

7. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-81 // База даних «Законодавство України / ВР України. URL: http://zakon.gov

8. Тихонов Д. Н. Основы налоговой безопасности. М.: Аналитика Пресс, 2002. 224 с.

9. Іванов Ю. Б., Бережна Ю. В. Податкова безпека: сутність та умови забезпечення. *Економіка розвитку:* науковий журнал. 2020. № 2(54). С. 9–11.

10. Шлемко В. Т., Банько І. Ф. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення: монографія. К.: НІСД, 1997. 144 с.

11. Подмазко О. М. Вплив тіньової економіки на загрози економічній безпеці країни. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 4. С. 142–151.

12. Тарангул Л. Л. Фінансова безпека України та інструменти її забезпечення. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2017. Вип. 1. С. 201–208.

REFERENCES

1. Podatkovyi kodeks Ukrainy: K.: DP «SVT», 2018. 400 s.

2. Biliak Yu. V. Systematyzatsiia naukovykh pohliadiv na sutnist finansovoi bezpeky. *Ekonomika ta derzhava*. 2020. № 6. S. 78–82.

3. Kalantai A. M. Rol i mistse finansovoi bezpeky v konteksti natsionalnykh interesiv. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho Universytetu DPS Ukrainy.* 2012. № 1. S. 143–150.

4. Pro rishennia Rady Natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku «Pro stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy»: ukaz Prezydenta Ukrainy № 392/2020. URL: https://www.president.gov.us/documents/3922020-35037

5. Serhiienko L. K. Finansova bezpeka – skladova ekonomichnoi bezpeky Ukrainy. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. 2015. № 13. S. 148–152.

6. Sukhorukov A. I. Finansova bezpeka derzhavy: navch. posibnyk dlia stud. vyshch. navch. zakl. K.: Tsentr uchbovoi literatury, 2007. 192 s.

7. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon vid 28.06.1996 № 254k/ 96-81 / Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / VR Ukrainy. URL: http://zakon.gov

8. Tykhonov D. N. Osnovy nalohovoi bezopasnosty. Analytyka – Press, 2002. 224 s.

9. Ivanov Yu. B., Berezhna Yu. V. Podatkova bezpeka: sutnist ta umovy zabezpechennia. *Ekonomika rozvytku: naukovyi zhurnal.* 2020. № 2(54). S. 9–11.

10. Shlemko V. T., Banko I. F. Ekonomichna bezpeka Ukrainy: sutnist i napriamky zabezpechennia: monohrafiia.

11. Podmazko O. M. Vplyv tinovoi ekonomiky na zahrozy ekonomichnii bezpetsi krainy. *Ekonomika: realii chasu.* 2014. № 4. S. 142–151.

12. Taranhul L. L. Finansova bezpeka Ukrainy ta instrumenty yii zabezpechennia. *Ekonomichnyi visnyk.* Seriia: finansy, oblik, opodatkuvannia. 2017. Vyp. 1. S. 201–208.

A. Tsymbaliuk. The Role and the Place of Taxes in the State Financial Security

The relevance of this topic is beyond doubt because the tax system is one of fundamental parts of the state economical security. It supplies almost all the components of economical security with financial resources. These components are: financial, personnel, social, ecological, legal, etc. Tax payments are the main source of financial resources which are centralized by the state for meeting social needs stated by law, in other words, ensuring the viability of the society. Such trends are typical for the most part of the countries.

Fiscal policy must answer the relevant questions about: the role of the state budget in the redistribution of national income; optimization of tax burgeon on economic entities; the impact of taxation on economic conjuncture, etc.

That`s why there is a strong basics to pay a great attention to a multilevel system of the tax security at the state level, region level, level of local communities, business entity, and also an individual. It means that not only social and state interests are connected with the tax system, but also interests of all the communities, population groups, business entities, certain organizations and institutions.

Providing the society with social benefits and services which are connected with the creation of workplaces, support of employment, social welfare and social security, education and health care, environmental protection and secure, and their quality and quantity depends on the state tax potential, efficiency and fairness of the tax system. It is known, that the tax potential is measured by the common economical potential, but it`s necessary to take into account the influence of taxes on the state of the economy. The taxes and the tax policy must promote the development of economy, financial system and financial relations in the state and the regions. It`s needed for the creation of the necessary financial conditions and resources for the socio-economic development of the state, successful confrontation of internal and external threats. This way, the taxes and the tax system are included into the financial security system. In the tax policy it`s important to shift the focus to increasing tax revenues. But it must be done not due to the growth of the tax burden, but due to the legalization of the business entities private entrepreneurial activity.

This article reveals the principles, the rational tax policy must base on. These principles are to provide the state financial security. They are:

Equal taxes on the equal object of taxation (profit, income, property, rent, etc.);

Unification of the procedure for collecting taxes, not depending on ownership, type of activity and a source of income;

Rational and effective correlation of the common and preferential taxation;

Social fairness in the distribution of the tax burden among different categories and groups of payers;

Setting taxes and fees considering the economic feasibility etc.

Keywords: *economic secure, tax component of the financial secure, provision and protection of the financial secure, tax system, tax policy.*

Стаття надійшла до редколегії 7 травня 2021 року